НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 51-654-04-43
Дата 16 / 03 2026 г.

ЧРЕЗ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

14 36

ДО
Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание правя следното предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване на 13.03.2026г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г., № **51-602-01-11** с дата на постъпване 26.02.2026 г.:

1. **§ 2, т. 1 се изменя, както следва:**

В ал. 2 се създава изречение четвърто:

„Допълнителните разходи и трансфери по държавния бюджет, произтичащи от влезли в сила актове на Народното събрание и на Министерския съвет за увеличение на заплати и социални плащания, *както и във връзка с увеличение на разходите за горива и енергия*, могат да се финансират за сметка на наличности от предходната година с изключение на средствата на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система.

2. **§2, т. 3** се изменя, както следва:

„(5) До приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. разходите по бюджетите на общините се извършват в размери, не по-големи от размера на разходите за същия период на 2025 г., като допълнителни разходи, произтичащи от влезли в сила нормативни актове, може да се извършват за сметка на финансиране по ал. 3 *и/или по решения на общинските съвети за сметка на собствени общински приходи.* Кметът на общината може да финансира разходи за местни дейности в размери, по-големи от разходите за същия период на предходната година (след решение на общинския съвет за капиталовите разходи), до размера на собствените приходи на общината за съответния период, бюджетните взаимоотношения с централния бюджет и с други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз по чл. 45, ал. 1, т. 3 от Закона за публичните финанси и заемните средства на общината *и наличните средства от нецелевите преходни остатъци по бюджета на общината.*

(6) Оценката по чл. 130д, ал. 1 от Закона за публичните финанси *и анализа на дейността и финансовото състояние на общината по чл. 63 от Закона за местното самоуправление и местната администрация* се извършва в срок до два месеца след обнародването на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. в „Държавен вестник".

(7) До приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. може да се сключват договори по Национална програма за обучение и заетост на продължително безработни лица, Национална програма „Активиране на неактивните лица", Национална програма за заетост и обучение на бежанци, Национална програма „Мелпомена", проект „Хоризонти" и проект „Красива България", включени в Националния план за действие по заетостта през 2025 г., по чл. 36, 46а, 47, 49 и 51 от Закона за насърчаване на заетостта, за обучения на безработни лица по чл. 63 от Закона за насърчаване на заетостта, от Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи и по проекти по чл. 31, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта.

(8) Договорите по ал. 7 се финансират в размерите, определени с Националния план за действие по заетостта през 2025 г., превалутирани съгласно Закона за въвеждане на еврото в Република България. Разходите по сключените договори не могат да надвишават отчетените разходи по тримесечия по активната политика по заетостта през 2025 г. по бюджета на Министерството на труда и социалната политика.

3. Създава се нов § 4, както следва:

§ 4. Създава се член 4а:

„**Чл. 4а.** (1) До приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., разходите по бюджетите на общините се извършват в размери, не по-големи от размера на разходите за същия период на 2025 г., и при отчитане на влезли в сила нормативни актове и решения на общинските съвети, а разходите за персонал и ангажименти с незабавна реализация – до фактическия им размер за съответния месец на 2026 г. Трансферите за обща субсидия за финансиране за делегираните от държавата дейности се предоставят по реда на чл. 53, т. 1 от ЗДБРБ за 2025 г. при отчитане на извършените промени в натуралните показатели към 31.12.2025 г., както и увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. и еднократната индексация на заплатите по чл. 3, ал. 2, изр. второ. Трансферите за други целеви разходи за местни дейности по чл. 53, т. 2 от ЗДБРБ за 2025 г. се предоставят ежемесечно в размер на 1/12 от сумата при отчитане на извършените промени в натуралните показатели към 31.12.2025 г., както и увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. и еднократната индексация на заплатите по чл. 3, ал. 2, изр. второ. Трансферите за целевата субсидия за капиталови разходи се предоставят на общините в размерите по чл. 53, т. 1 до 5-о число на текущия месец в размер една трета от тримесечното разпределение на базата на достигнатия размер към 31 декември 2025 г. и при отчитане на влезли в сила актове.

(2) В срока по ал. 1 и до приемането на бюджета на общината за 2026 г. общинският съвет, по предложение на кмета на общината, може да приема временни разчети по показатели по Единната бюджетна класификация за местните дейности и за делегираните

от държавата дейности, включително по бюджетни взаимоотношения (трансфери), бюджетно салдо и операции по финансирането.

(3) В срока по ал. 1 общинските съвети могат да одобряват разчети за финансиране на капиталовите разходи по обекти на строителство и основен ремонт за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, включително за съфинансиране на плащания по заеми за капиталови разходи за сметка на целевата субсидия за капиталови разходи, преходен остатък от предходната година, собствени и други приходи.

(4) В срока по ал. 1 целевата субсидия за капиталови разходи може да бъде трансформирана в трансфер за други целеви разходи на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа и на сгради, публична общинска собственост, при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

(5) В срока по ал. 1 неусвоените към 31 декември 2025 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от Закона за публичните финанси, постъпили през предходни години, с изключение на тези във функция „Образование“, могат да се разходват по решение на общинския съвет за делегираните от държавата дейности във всички функции, в т. ч. за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени. Неусвоените към 31 декември 2025 г. средства по бюджетите на общините от трансфери по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „а“ от Закона за публичните финанси, постъпили през предходни години във функция „Образование“, могат да се разходват за същите цели, както и за капиталови разходи, ако това не противоречи на условията, определени в нормативния акт, с който са одобрени.

(6) В срока по ал. 1 неусвоените към 31 декември 2025 г. средства по бюджетите на общините от трансфери за други целеви разходи, постъпили през 2024 г. и 2025 г. на основание актове на Министерския съвет, за обекти, за които към 1 януари 2026 г. има обявена процедура по чл. 18, ал. 1 от Закона за обществените поръчки и тя не е прекратена, и/или изпълнението на дейностите и разплащанията за обектите не са приключили, се разходват за същата цел през 2026 г., като при остатък той се възстановява в държавния бюджет в срок до един месец от приключването на разплащанията.

(7) В срока по ал. 1 неусвоените към 31 декември 2025 г. средства по бюджетите на общините от трансфера за зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища, постъпили през предходни години, може да се разходват за дейностите по зимно поддържане и снегопочистване на общинските пътища съгласно съответната наредба за поддържане и текущ ремонт на пътищата по чл. 36 от Закона за пътищата, както и за придобиване на дълготрайни материални активи за снегопочистване на територията на общината, по решения на общинските съвети и за материали за обезопасяване срещу хлъзгане.

(8) В срока по ал. 1 максималните размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети, и максималните размери на новите задължения за разходи, които могат да бъдат натрупани по бюджетите на общините могат да се определят с решение на

общинския съвет в рамките на съответния годишен показател по бюджета на общината за 2025 г. и при условията на ал. 9.

(9) В срока по ал. 1 при изчисляване на ограничението по чл. 94, ал. 3, т.1 и т. 2 от Закона за публичните финанси не се включват задължения и ангажименти за разходи по сключени договори от общината за:

1. извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси;

2. сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква „г“ от Закона за публичните финанси;

3. изпълнение на приоритетни проекти по Инвестиционната програма за общински проекти по приложение № 3 към чл. 113 от ЗДБРБ за 2025 г.

(10) Ограничението на чл. 130а, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от Закона за публичните финанси за 2025 г. и в срока по ал. 1 не се прилага за задълженията за разходи, ангажиментите за разходи и просрочени задължения по сключени договори от общината за изпълнение на приоритетни проекти по Инвестиционната програма за общински проекти по приложение № 3 към чл. 113 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.

(11) При изчисляване на ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 1 и т. 2 от Закона за публичните финанси за 2025 г. и 2026 г. не се включват задължения и ангажименти за разходи по сключени договори от общината за изпълнение на приоритетни проекти по Инвестиционната програма за общински проекти по приложение № 3 към чл. 113 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.“

4. Създава се нов § 5, както следва:

§ 5. Създава се чл. 4б:

„Чл. 4б. (1) До приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и когато по одобрени проекти данък върху добавената стойност е финансиран като разход от разпоредители с бюджет, за частта, за която възниква право на приспадане на данъчен кредит по реда на Закона за данък върху добавената стойност, сумата се връща на разпоредителя с бюджет, който е финансирал разхода, от този разпоредител с бюджет, който е получил финансирането, в срок до края на месеца, следващ месеца, през който правото на данъчен кредит е упражнено. За невъзстановените в срок суми се дължи лихва за забава съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

(2) Вземанията по ал. 1 са публични и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) До приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. Държавен фонд „Земеделие“ извършва плащания за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г., Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. и по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури за периода 2021 – 2027 г. въз основа

на подадено от бенефициентите искане за плащане съгласно реда и условията за това, определени от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“.

(4) Общините са длъжни в срок до 10 дни от постъпването на финансовите средства по ал. 3 по банковата сметка за средства от Европейския съюз да ги преведат по сметките на съответния доставчик на услуга, стока или строителство по одобрения проект, като в същия срок представят пред Държавен фонд „Земеделие“ доказателства за извършеното плащане в случаите на междинно или окончателно искане. При неизпълнение на задължението по изречение първо общините дължат възстановяване на Държавен фонд „Земеделие“ на изплатените финансови средства заедно със законната лихва считано от изтичането на 10-дневния срок. В случаите, когато преди постъпване на средствата по ал. 3 общините са финансирали разходи за данък върху добавената стойност по сключени договори със съответния доставчик на услуга, стока или строителство по одобрения проект с временно свободните средства по бюджета на общината, ползваният бюджетен ресурс се възстановява с постъпилите средства по банковата сметка за средства от Европейския съюз.

(5) Разход, финансиран по ал. 3, за данък, за който възниква право на приспадане на данъчен кредит по реда на Закона за данък върху добавената стойност, подлежи на възстановяване от общината на Държавен фонд „Земеделие“ по реда на ал. 1 и ал. 2.

(6) В случаите, когато изплатена по одобрения проект безвъзмездна финансова помощ подлежи на възстановяване, общината възстановява на Държавен фонд „Земеделие“ и предоставените по ал. 3 финансови средства в размер, съответстващ на размера на подлежащата на възстановяване финансова помощ по проекта, заедно със законната лихва съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания.

(7) Вземанията по ал. 4, 5 и 6 са публични и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Вземанията по ал. 6 се установяват от Държавен фонд „Земеделие“, а за Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г. и Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури за периода 2021 – 2027 г. – от управляващия орган, с акта, с който по основание и размер се определя размерът на подлежащата на възстановяване финансова помощ по проекта.“

5. Създава се нов § 6, както следва:

§ 8. В § 2, ал. 13 след думите „Закона за вероизповеданията“ се добавя следния текст: „и за осветление на улици и площади“.

6. Досегашния § 4 става § 7.

ВНОСИТЕЛИ:

Йордан Цонев
Байрам Байрам -
Елван Гюркан

МОТИВИ

Законопроектът за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. е правен инструмент за осигуряване на финансова непрекъснатост на държавата при забавено приемане на годишния закон за бюджета. Въпреки значението му, внесеният законопроект не урежда в достатъчна степен специфичните условия за функциониране на местното самоуправление в условията на временен бюджетен режим, така както това е правено през предходни години. Тази законова непълнота поражда непосредствени рискове за дейността на общините, за инвестиционния процес на местно ниво и за гражданите, ползватели на общински услуги.

Разпоредбата на чл. 87 от Закона за публичните финанси урежда основни въпроси, свързани с временния бюджетен режим на централно ниво, но за общините разпоредбата на чл. 98 и предложените от вносителя промени са принципно недостатъчни. Законът за публичните финанси изрично препраща множество конкретни условия и параметри към годишния закон за държавния бюджет - по чл. 43, ал. 2; чл. 51, ал. 1; чл. 52; чл. 54; чл. 55; чл. 86, ал. 2 и чл. 94, ал. 6. При неприет ЗДБРБ тези условия остават неуредени, което блокира законосъобразното осъществяване на редица дейности на местно ниво. Именно тези законови празноти бяха запълнени при аналогичния режим, приложен през 2023 г., а предлаганите от вносителя разпоредби в по-голямата си част съществуват и в действащия ЗДБРБ за 2025 г. и могат да попаднат в хипотезата на чл. 4 от ЗСПИР, тъй като потвърждават действащи размери, бази, параметри и ограничения, за определянето на които специалните закони препращат към годишния бюджет.

Предложението за допълване на чл. 3, ал. 2 с разпоредби, включващи и разходите за горива и енергия сред подлежащите на допълнително финансиране разходи от наличности от предходната година, отговаря на конкретна необходимост, породена от геополитическата ситуация. Много общини сигнализират и за нарастване на разходите за електроенергия с между 17 и 25% спрямо същия период на предходната година, което не може да бъде покрито изцяло от собствените им приходи. Нестабилността на цените на енергоносителите е структурна характеристика на настоящия момент, а изключването на тази категория разходи от гъвкавия режим на финансиране би принудило публичните институции да ограничават дейността си поради административни причини, а не поради липса на реален финансов ресурс.

Предложенията за допълване на чл. 3, ал. 5 и ал. 6 са насочени към преодоляване на правен парадокс, идентифициран в практиката: общините могат да разполагат с наличен финансов ресурс - от текущо преизпълнение на собствени приходи или от нецелеви преходни остатъци - но при липса на изрична нормативна яснота не могат законосъобразно да го използват за вече поети задължения. Временният режим не може и не трябва да обезсмисля ролята на общинските съвети като демократично избрани органи, носещи политическа и финансова отговорност пред гражданите.

Предлаганият нов чл. 4а урежда изцяло временния режим за общинските бюджети - въпрос, който вносителят на законопроекта е пропуснал да уреди. Без специални разпоредби не са налице ясни правила за предоставянето на целевата субсидия за

капиталови разходи, за приемането на поименни списъци и капиталови програми и за извършването на текущи плащания по инвестиционни и други договори. Това практически блокира инвестиционния процес на местно ниво и създава непосредствен риск от неустойки, съдебни искове и запор на общински сметки по договори, сключени по реда на Закона за обществените поръчки. Без нормативна рамка общините не могат да приемат временни разчети, да одобряват капиталови разчети, да трансформират субсидии за неотложни ремонти, да подпомагат различни уязвими групи по местни програми, да подкрепят спортни и културни организации и инициатива или да определят максималните размери на разходните ангажименти - дейности, без които местното самоуправление е функционално парализирано.

Предлаганият нов чл. 46 адресира конкретни затруднения при изпълнението на европейски проекти от общините. Без ясна уредба на реда за възстановяване на ДДС финансирането по одобрени проекти общините са принудени да авансират значителни суми от собствените си бюджети, което ограничава финансовата им устойчивост. Включването на плащанията от Държавен фонд „Земеделие“ гарантира непрекъснатост на разплащанията по европейски програми за развитие на селските райони и рибарството и предпазва общините от финансови загуби поради административни пречки при неприет бюджет.

Предложението за допълване на § 2, ал. 13 е продиктувано от нарастващата тежест на разходите за електроенергия за уличното осветление в общинските бюджети. Уличното осветление е дейност от общ обществен интерес, пряко свързана с безопасността и сигурността на гражданите. Предоставянето на преференциалните условия на краен битов потребител следва съществуващия подход по отношение на детски заведения, учебни заведения, читалища и молитвени домове, като разширява защитата и към дейности, допринасящи за безопасността на публичните територии и пространства за обществено ползване. Предлаганото облекчение е пропорционално и целесъобразно при условия на продължаваща нестабилност на цените на енергоносителите.

Предложенията са съобразени с действащото законодателство, не създават нова финансова тежест за държавния бюджет извън вече утвърдените рамки и са в съответствие с принципите на прозрачност, предвидимост и отговорност при управлението на публичните средства. Приемането им ще гарантира нормалното функциониране на местното самоуправление в условията на неприет Закон за държавния бюджет за 2026 г. и ще предотврати практическото блокиране на инвестиционния процес и на неотложните социални плащания на общинско ниво.

ВНОСИТЕЛИ:

Йордан Цонев

Байрам Байрам -

Елван Гюркан -